

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 8 SP nr 39 - PROGRAM „NOWE Słowa na start!”

Warunki przystąpienia do egzaminu podwyższającego przewidywaną ocenę roczną z przedmiotu podane są w WEWNĄTRZSZKOLNYM OCENIANIU stanowiącym część STATUTU SZKOŁY.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

**ANALIZA TEKSTU LITERACKIEGO,
HISTORIA I TEORIA LITERATURY**

**CZYTANIE GŁOŚNE I CICHE, RECYTACJA,
ZNAJOMOŚĆ TREŚCI LEKTUR**

**REDAGOWANIE WYPOWIEDZI
PISEMNYCH I USTNYCH**

NAUKA O JĘZYKU

<p>Zagadnienia w zakresie analizy tekstu literackiego, które uczeń zna i stosuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rym, jego rodzaje funkcje - rozpoznawanie i określanie funkcji <p>w tekście utworu literackiego: dźwiękonaśladownictwa, synonimów, antonimów, neologizmów, archaizmów, apostrofy, refrenu, epitetu, przenośni, ożywienia, uosobienia, porównania (także homeryckie), zdrobnień i zgrubień, powtórzeń, pytań retorycznych, morału, puenty; - cechy wiersza sylabicznego i wolnego; - znajomość i poprawne stosowanie związków frazeologicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> - znajomość rodzajów i poznanych gatunków literackich oraz ich cech rodzajowych i gatunkowych; -określanie znaczenia segmentacji kompozycyjnej tekstu (wers, strofa, akapit, rozdział, część, tom, inwokacja); -rozróżnianie podstawowych elementów kompozycji tekstu: zdarzenia, epizodu, wątku (głównego i pobocznego), akcji, fabuły; - rozpoznawanie i charakteryzowanie osoby mówiącej (podmiotu lirycznego, narratora), rozróżnianie narracji pierwszoosobowej i trzecioosobowej; -rozumienie pojęć fikcja literacka, obrazowanie realistyczne i fantastyczne, rozpoznawanie opisu, monologu, dialogu, odczytywanie podstawowych, dosłownych i przenośnych - sensów utworów, stawianie hipotez dotyczących sensów i wymowy ideowej utworów, ocenianie wartości dzieła z pozycji czytelnika, rozumienie procesu historycznoliterackiego oraz pojęcia epoki w dziejach kultury (zna nazwy i porządek chronologiczny epok, uniwersalizmu treści przekazanych w utworze literackim); - wyszukiwanie w tekście informacji, cytowanie ich na poparcie własnej wypowiedzi. 	<p>Uczeń czyta głośno i recytuje poprawnie, wyraźnie, płynnie, z uwzględnieniem interpunkcji, akcentu wyrazowego, zdaniowego i logicznego, rytmu, wyrażaniem emocjonalnego zabarwienia tekstu; wygłasza z pamięci teksty poetycki i prozatorski ze zwróceniem uwagi na interpunkcję, akcent wyrazowy i zdaniowy.</p> <p>Czyta cicho ze zrozumieniem treści różnorodne teksty literackie i nieliterackie z właściwym rozumieniem znaczeń dosłownych i przenośnych, prawdy i fikcji literackiej, realizmu i fantastyki, dostrzega treści poznawcze obecne w tekście, uczucia, intencje i opinie nadawcy, fakty i opinie, rozumie funkcję przypisu w tekście.</p> <p>Dokonyuje samodzielnie selekcji materiału literackiego w zależności od potrzeb [np. gromadzi materiał do charakterystyki postaci]. Prawidłowo wybiera i stosuje cytaty w pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych. Korzysta z różnorodnych materiałów źródłowych [encyklopedie, słowniki, leksykony, Internet].</p> <p>Przekazuje wrażenia, analizuje i interpretuje oglądaną sztukę teatralną, film, słuchowisko, audycję TV.</p> <p>Uczeń zna treść wszystkich lektur wymaganych programem nauczania w całości lub reprezentatywnych fragmentach, zgodnie z zaleceniami nauczyciela.</p>	<p>Wypowiedzi pisemne Uczeń samodzielnie redaguje poprawne treściowo, zgodne z tematem i celem wypowiedzi pisemne:</p> <p>notatka (różne rodzaje), streszczenie, plan wydarzeń (ramowy i szczegółowy) plan twórczy własnej wypowiedzi, plan odtworczy czytanego tekstu; list prywatny i oficjalny, list otwarty; opis np. postaci, krajobrazu, dzieła sztuki, przedmiotu, sytuacji; opowiadanie z elementami opisu i dialogiem; wywiad; pamiętnik – próby redagowania; mit wzorowany na mitach greckich; komiks; rozprawka – próby redagowania; charakterystyka postaci rzeczywistej, literackiej, filmowej, zbiorowa, porównawcza; reportaż – uczeń zna cechy gatunkowe; teksty użytkowe: biogram, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, regulamin, przemówienie - próby redagowania.</p> <p>Tekst ma odpowiednią formę, wymaganą objętość, jest przejrzysty, wielozdaniowy, ma właściwą kompozycję, a strona graficzna nie budzi zastrzeżeń (zastosowanie akapitów).</p> <p>Uczeń zna i poprawnie stosuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej oraz przyswajane w trakcie roku szkolnego. Redaguje tekst zgodnie z zasadami poprawności stylistyczno-językowej, składniowej.</p> <p>Wypowiedzi ustne Uczeń tworzy spójne wypowiedzi ustne. Uczestniczy w dyskusji, umiejętnie i samodzielnie wyraża własne opinie na temat poznanych utworów oraz interpretuje opinie innych z uwzględnieniem krytycznej oceny, rozwija umiejętność komunikowania się i formułowania wniosków.</p> <p>Posługuje się w sposób właściwy odpowiednią terminologią.</p> <p>Uczeń zna i stosuje zasady etykiety językowej, zna podstawy retoryki.</p>	<p>Zagadnienia przewidziane programem nauczania:</p> <p>Fonetyka: aparat mowy, narządy mowy i proces artykulacji, głoska, fonem, litera, sylaba, rodzaje głosek (rozpoznanie, podział według kryteriów), akcent wyrazowy. Fleksja: odmiana rzeczownika, czasownika (w tym imiesłowów), przymiotnika, zaimka – temat fleksyjny i końcówka, morfem;</p> <p>Składnia: właściwości gramatyczne rzeczownika, czasownika (osoba, liczba, czas, aspekt, tryb, strona), rozpoznawanie imiesłowów, rozpoznawanie i poprawne stosowanie partykuł, wykrzykników, liczebników, przysłówków, przymioków prostych i złożonych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy wypowiedzeń (oznajmujące, pytające, rozkazujące); – wypowiedzenia pojedyncze, złożone, równoważnik zdania, oznajmienie, zawiadomienie i jego funkcja; - analiza składniowa: części zdania i ich typy, sposoby wyrażania; - podmiot (logiczny, gramatyczny, szeregowy, domyślny); - zдания bezpodmiotowe; - przydawka (rzeczowna, przymiotna, przymiokowa); - orzeczenie (czasownikowe, imienne); - dopelnienie (bliższe, dalsze); - okolicznik (miejsca, czasu, celu, sposobu); - związki składniowe (rządu, zgody, przynależności); – wyrazy i wyrażenia modalne, interpunkcja zdania pojedynczego i złożonego. <p>Słowotwórstwo: morfem słowotwórczy, rdzeń;</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyraz podstawowy, pochodny; - typy formantów słowotwórczych (prefiks, interfiks, sufiks); - archaizmy i ich funkcje, neologizmy i ich funkcje; - typy związków frazeologicznych (wyrażenia, zwroty, frazy); - związki frazeologiczne (luźne, stałe, łączliwe), pisownia związków frazeologicznych, wyrazy nacechowane emocjonalnie: - słowniki i ich rodzaje, przeznaczenie, budowa. <p>Ortografia: pisownia liczebników, przymioków prostych i złożonych, partykuł, imiesłowów, przysłówków.</p> <p>Różne odmiany polszczyzny (język ogólnopolski, gwara, żargon), wyrazy rodzime i zapożyczone.</p>
--	--	--	---

KRYTERIA OCENIANIA

celujący	<p>Ocenę celujący – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania w stopniu bardzo dobrym oraz spełnia podane niżej warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywnie i konstruktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych, np. poprzez udział w dyskusji, zgłaszanie własnych propozycji interpretacji dzieła literackiego itp. 2. Polecenia nauczyciela wypełnia zawsze systematycznie i sumiennie, prezentując wzorowy stosunek do nauki przedmiotu. 3. Zeszyt przedmiotowy prowadzi w sposób nienaganny. <p>Ocenę celujący – bieżącą – otrzymuje uczeń, który całkowicie samodzielnie i bezbłędnie wykonuje polecenia i zadania występujące w różnorodnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych.</p>
bardzo dobry	<p>Ocenę bardzo dobry – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny bardzo dobry w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku.</p> <p>Oceny niższe niż bardzo dobry są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy.</p> <p>Ocenę bardzo dobry – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na w pełni samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności.</p> <p>Ilość popełnionych błędów jest niewielka, nie mają one znaczącego wpływu na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Uczeń dokonuje korekty wskazanych błędów samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela.</p>
dobry	<p>Ocenę dobry – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dobry w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku.</p> <p>Oceny niższe niż dobry są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy.</p> <p>Ocenę dobry – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na w większości samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności.</p> <p>Ilość popełnionych błędów jest niewielka, jednak wpływają one w nieznacznym stopniu na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Pomoc nauczyciela jest konieczna przy korekcie niektórych błędów, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty pozostałych dokonuje samodzielnie.</p>
dostateczny	<p>Ocenę dostateczny – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dostateczny w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku.</p> <p>Oceny niższe niż dostateczny są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy.</p> <p>Ocenę dostateczny – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu pozwalającym na częściowo samodzielne wykonywanie poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest znaczna, wpływają one w sposób istotny na wartość merytoryczną pracy lub osiągnięty wynik. Pomoc nauczyciela jest konieczna przy korekcie większości błędów, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty pozostałych dokonuje samodzielnie.</p>

dopuszczający	<p>Ocenę dopuszczający – śródroczną lub roczną – otrzymuje uczeń, który w ramach oceniania bieżącego w większości uzyskał oceny minimum dopuszczający w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności podanych w wymaganiach edukacyjnych w zakresie kształcenia kulturalnego, literackiego i nauki o języku.</p> <p>Oceny niższe niż dopuszczający są nieliczne. Jeśli należą one do kategorii ocen podlegających poprawie, uczeń podejmuje skuteczne próby ich poprawy.</p> <p>Ocenę dopuszczający – bieżącą – otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania i podane w wymaganiach edukacyjnych w stopniu nie pozwalającym na samodzielne wykonywanie większości poleceń i zadań występujących w różnych formach sprawdzania posiadanych wiadomości i umiejętności. Ilość popełnionych błędów jest bardzo duża, wartość merytoryczna pracy lub osiągnięty wynik są minimalne, wskazują jednak na częściowe opanowanie wiadomości i umiejętności przewidzianych w minimum programowym.</p> <p>Przy korekcie większości błędów jest konieczna pomoc nauczyciela, uczeń samodzielnie nie jest w stanie ich poprawić. Korekty niektórych błędów uczeń nie jest w stanie wykonać mimo pomocy nauczyciela.</p>
----------------------	--